

ИСТОРИЈА ПРАВА

Проф. др Драган Николић

ПРЕДАВАЊА

VII недеља:

ЕНГЛЕСКА

1. час: ИЗВОРИ ПРАВА У ЕНГЛЕСКОЈ

■ ДО ПОЧЕТКА

XIII ВЕКА АКСИОМ:

ЦЕЛОКУПНО ПРАВО САДРЖАНО
ЈЕ У ОБИЧАЈИМА И САМО ЈЕ СУД
НАДЛЕЖАН ДА У СЛУЧАЈУ СПОРА
ОДРЕДИ ШТА ЈЕ ПРАВО

КОЈИ СУД ?

- КРАЉЕВСКИ СУД

- МЕНОРИЈАЛНИ
- ГРОФОВИЈСКИ или
- ГРАДСКИ СУД

КОМЕ ?

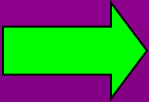
НЕПОСРЕДНИМ
КРАЉЕВСКИМ
ВАЗАЛИМА

СЛОБОДНИМ
ЉУДИМА и
КМЕТОВИМА

1. час: ИЗВОРИ ПРАВА У ЕНГЛЕСКОЈ

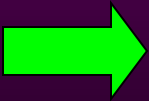
- ОТПОР ПРЕМА РЕЦЕПЦИЈИ РИМСКОГ ПРАВА
"NOLEMUS LEGES ANGLIAE MUTARE"
1236. МЕРТОНСКИ СТАТУТ
- КРАЉЕВСКИ СУД ЗАСЕДАЋЕ УВЕК У
ВЕСТМИНСТЕРСКОЈ ПАЛАТИ (чл. 17. М. С. Lib. 1215. г) и
РЕШАВАЋЕ СПОРОВЕ НА ОСНОВУ "**ЗЕМАЉСКОГ
ПРАВА**" КОЈЕ ОБУХВАТА:
 1. ОБИЧАЈНО ПРАВО
 2. УПУТСТВА ИЗ КРАЉЕВСКИХ НАЛОГА
 3. РАНИЈЕ ПРЕСУДЕ ПОВОДОМ ИСТИХ или
СЛИЧНИХ СПОРОВА (СЛУЧАЈЕВА)

1. час: ИЗВОРИ ПРАВА У ЕНГЛЕСКОЈ

**ТРИ НЕРАЗДВОЈНА ДЕЛА
ТЗВ. АНГЛОСАКСОНСКОГ
ПРАВНОГ СИСТЕМА**

1. COMMON LAW
2. EQUITY LAW
3. STATUTE LAW

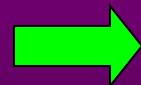
**РАЗЛИКУЈУ СЕ САМО У
НАЧИНУ НАСТАЈАЊА,
НЕ ПО ЗНАЧАЈУ,
НИТИ ПО ПРАВНОЈ СИАЗИ!**

1. час: ИЗВОРИ ПРАВА У ЕНГЛЕСКОЈ

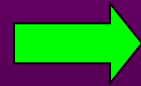
COMMON LAW

- ОПШТЕ ПРАВО = СУДСКО ПРАВО = ПРЕЦЕДЕНТНО ПРАВО (CASE LAW)

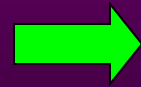
СТВАРАЈУ ГА:

ВЕСТМИНСТЕРСКИ СУДОВИ

ПУТЕМ ПРЕЦЕДЕНАТА заснованих на

ОБИЧАЈИМА КРАЉЕВИНЕ

- ПРЕТЕЖНО РЕГУЛИШЕ ОБЛАСТ ИМОВИНСКОГ и УОПШТЕ ТЗВ. ПРИВАТНОГ ПРАВА

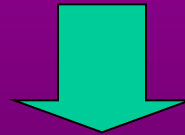
1. час: ИЗВОРИ ПРАВА У ЕНГЛЕСКОЈ

COMMON LAW

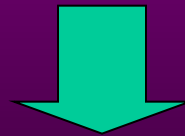
- ЈЕДИНИ ПРАВНИ СИСТЕМ КОЈИ СЕ ИЗГРАЂУЈЕ ДО ДРУГОГ ВЕСТМИНСТЕРСКОГ СТАТУТА 1285. г.
- ПОЧЕЦИ НАСТАЈАЊА: КАДА ЛИЦА КОЈА НИСУ КРАЉЕВИ ВАЗАЛИ, НИТИ СУ УОПШТЕ ПЛЕМИЋИ, ТРАЖЕ ПРАВНУ ЗАШТИТУ ПРЕД КРАЉЕВСКИМ СУДОВИМА
- КЉУЧНИ АКТ У НАСТАЈАЊУ COMMON LAW ЈЕ

КРАЉЕВ НАЛОГ WRIT

1. час: ИЗВОРИ ПРАВА У ЕНГЛЕСКОЈ

COMMON LAWКРАЉЕВ НАЛОГ **WRIT**

ДАЈЕ СЕ ЛИЦУ КОЈЕ СЕ КРАЉЕВСКОМ СУДУ ОБРАТИЛО РАДИ ЗАШТИТЕ СВОГА ПРАВА (нпр. ПОВРАЋАЈА ДОБАРА ИЛИ НАПЛАТЕ ДУГА)

НАСЛОВЉЕН ЈЕ НА

ШЕРИФА

или ДРУГОГ МЕСНОГ ПРЕДСТАВНИКА КРАЉЕВСКЕ ВЛАСТИ

1. час: ИЗВОРИ ПРАВА У ЕНГЛЕСКОЈ

COMMON LAW

САДРЖАЈ WRIT-а:

1

ПО МИШЉЕЊУ КРАЉА ПОВРЕЂЕНО ЈЕ ПРАВО И ШЕРИФ ТРЕБА ДА ПРИНУДИ ТУЖЕНОГ ДА ИЗВРШИ (КОНКРЕТАН) WRIT

2

УКОЛИКО ПРОТИВНА СТРАНА (ТУЖЕНИ) СМАТРА ДА ЈЕ КРАЉУ ПРИКАЗАНО ПОГРЕШНО ЧИЊЕНИЧНО СТАЊЕ, НЕКА ПРИСТУПИ КРАЉЕВСКОМ СУДУ

У ПРАКСИ: 1 ИЛИ 2 ИЗГЛЕДАЛО ЈЕ ОВАКО:

АКО СЕ РЕАЛИЗУЈЕ 1 WRIT ЗАМЕЊУЈЕ ПРЕСУДУ ПРВОСТЕПЕНОГ СУДА;

У СИТУАЦИЈИ 2 WRIT СЛУЖИ КАО ПОЗИВ ЗА РАСПРАВУ ПРЕД КРАЉЕВСКИМ СУДОМ;

1. час: ИЗВОРИ ПРАВА У ЕНГЛЕСКОЈ

COMMON LAW

РАСПРАВА ПРЕД
КРАЉЕВСКИМ
СУДОМ

А

УТВРДИ СЕ ДА ЈЕ
ПРИГОВОР
НЕОСНОВАНУ ПРЕСУДИ СЕ САМО
ПОНОВИ САДРЖАЈ WRIT-а,
тј. СИТУАЦИЈА 1

Б

УТВРДИ СЕ ДА ЈЕ
ПРИГОВОР
ОСНОВАНУ ПРЕСУДИ СЕ У ИМЕ
КРАЉА ПРОНАЛАЗИ
РЕШЕЊЕ И ПРЕСУДА
ЗАМЕНИ WRIT

У ПОТОЊИМ СЛИЧНИМ СИТУАЦИЈАМА, САМЕ СТРАНКЕ
ПОЗИВАЈУ СЕ НА НЕКУ РАНИЈУ ПРЕСУДУ ДОНЕТУ ПРВИ ПУТ У
ИСТОМ ИЛИ СЛИЧНОМ СЛУЧАЈУ, **CASE**

1. час: ИЗВОРИ ПРАВА У ЕНГЛЕСКОЈ

EQUITY LAW

1. ПРАВО ПРАВИЧНОСТИ = ПРАВДЕ = МИЛОСТИ

КАКО НАСТАЈЕ?

У ПОСЕБНОМ ПОСТУПКУ ПО МОЛБАМА И ЖАЛБАМА КОЈЕ СУ УПУЋЕНЕ ЛИЧНО КРАЉУ, А КОЈЕ РЕШАВА **КАНЦЕЛАР** ПО НАЧЕЛИМА "ПРАВДЕ И МИЛОСТИ"

2. ИЗГРАЂУЈЕ СЕ ПОСЛЕ ДРУГОГ ВЕСТМИНСТЕРСКОГ
СТАТУТА из 1285. г.

ЊИМЕ ЈЕ ЗАБРАЊЕНО ИЗДАВАЊЕ НОВИХ КРАЉЕВИХ WRIT-ова, АЛИ ОСТАВЉЕНА МОГУЋНОСТ РЕШАВАЊА ПРЕД КРАЉ. СУДОВИМА ОНИХ ЗАХТЕВА КОЈИ СУ ПО САДРЖАЈУ **СЛИЧНИ** СА ОНИМА ЗА КОЈЕ ПОСТОЈИ СТАРИ WRIT.

ДОКАЗИВАЊЕ ОВЕ **СЛИЧНОСТИ** ПРЕД COMMON LAW СУДОВИМА БИЛО ЈЕ СПОРО, СКУПО, НЕИЗВЕСНО И СТРОГО ФОРМАЛНО.

1. час: ИЗВОРИ ПРАВА У ЕНГЛЕСКОЈ

EQUITY LAW

3. КАНЦЕЛАР КАДА ПРИМИ МОЛБУ или ТУЖБУ:

- ПОЗИВА ТУЖЕНОГ ПРЕД СВОЈ СУД
- ЗАБРАЊУЈЕ ИЗВРШЕЊЕ ОСПОРЕНЕ COMMON LAW ПРЕСУДЕ
- ЗАУСТАВЉА ДОНОШЕЊЕ ПРЕСУДЕ COMMON LAW СУДА (У КОНКРЕТНОМ СЛУЧАЈУ)
- САМОИНИЦИЈАТИВНО НАЛАЖЕ ДОКАЗНИ ПОСТУПАК
- СУДИ НА ОСНОВУ СПИСА, БЕЗ ПОРОТЕ И ПРИСУСТВА ЈАВНОСТИ
- НЕ ВЕЗУЈЕ СЕ НИ ЗА COMMON LAW НИ ЗА STATUTE LAW
- ИЗГРАЂУЈЕ СОПСТВЕНА ПРАВИЛА ПРАВИЧНОСТИ (EQUITY)

4. ИЗВРШЕЊЕ ПРЕСУДА КАНЦЕЛАРА ЈЕ ЕФИКАСНО

5. EQUITY LAW ПРЕСУДЕ ПОСТАЈУ ПРЕЦЕДЕНТИ од XVII в. обавезни за пресуде канцелара у истим, сличним или упоредивим случајевима

6. ДУАЛИЗАМ COMMON LAW СУДОВА И EQUITY LAW СУДОВА ПОТРАЈАЋЕ ДО XIX в.

1. час: ИЗВОРИ ПРАВА У ЕНГЛЕСКОЈ

STATUTE LAW

1. ПРАВО КОЈЕ НАСТАЈЕ ЗАКОНОДАВНИМ АКТИМА КРУНЕ И (ИЛИ) ПАРЛАМЕНТА
2. ПРЕТЕЖНО РЕГУЛИШЕ ЈАВНОПРАВНЕ ОДНОСЕ, тј. УСТАВНО, УПРАВНО И КРИВИЧНО ПРАВО
3. ЗАКОНОДАВНИ АКТИ КРУНЕ:
 - CHARTER
 - ASSIZE
 - STATUTE
 - CONSTITUTION или PROVISION

1. час: ИЗВОРИ ПРАВА У ЕНГЛЕСКОЈ

STATUTE LAW**УСТАВНИ ОБИЧАЈ**

ПРВИХ СТОТИНАК ГОДИНА
ПОСТОЈАЊА ПАРЛАМЕНТА

КРУНА

СВОЈЕ ЗАКОНСКЕ АКТЕ
ПОДНОСИ НА УСВАЈАЊЕ

ПАРЛАМЕНТУ**ПАРЛАМЕНТ**

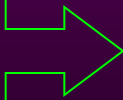
ПОДНОСИ

КРУНИ ЗАХТЕВЕ У ФОРМИ

ПЕТИЦИЈА ЗА ИЗДАВАЊЕ

ПОЈЕДИНИХ ЗАКОНА

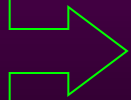
... ДО

ЕДВАРДА III

(1327-1377)

... ОД

1. час: ИЗВОРИ ПРАВА У ЕНГЛЕСКОЈ

STATUTE LAW

4. Од 1688-89. године

СТВАРАЊЕ STATUTE LAW ПОТПУНО У РУКАМА ПАРЛАМЕНТА:
НОРМАТИВНО МОЖЕ УРЕДИТИ **БИЛО КОЈЕ ПИТАЊЕ**
НАРОЧИТО ОНДА КАДА НЕ ЖЕЛИ ДА ОНО БУДЕ ОБЛИКОВАНО
ПРЕКО СУДСКОГ ПРЕЦЕДЕНТА

5. СВИ ПИСАНИ АКТИ КОЈИМА СЕ,
УЗ УСТАВНЕ ОБИЧАЈЕ, ИЗГРАЂИВАЛА ЕНГЛЕСКА
УСТАВНОСТ, ДЕО СУ STATUTE LAW

1. час: ИЗВОРИ ПРАВА У ЕНГЛЕСКОЈ

CHARTER OF LIBERTIES из 1100. г.

ХЕНРИ I НОРМАНСКИ (1100-1135) СИН ВИЛИЈАМА I ОСВАЈАЧА
ПРЕОТЕО КРУНУ ОД СТАРИЈЕГ БРАТА РОБЕРТА II

- СПРЕМНОСТ КРАЉА НА КОМПРОМИСЕ
- ОБАВЕЗА ФЕУДАЛАЦА ДА СЕ НЕ БУНЕ
- КРАЉ ЈЕ ЗАШТИТНИК ЦРКВЕ, РЕДА И ПОРЕТКА
- КРАЉ ЈЕ ЗАШТИТНИК БАРОНА, ДРУГИХ ФЕУДАЛАЦА И ЊИХОВИХ ПОРОДИЦА
- ГАРАНТУЈЕ СЕ НАСЛЕДНОСТ ФЕУДАЛНИХ ПОСЕДА

1. час: ИЗВОРИ ПРАВА У ЕНГЛЕСКОЈ

GREAT CHARTER OF LIBERTIES**MAGNA CARTA LIBERTATUM**

из 1215. г.

ЈОВАН БЕЗ ЗЕМЉЕ (1199-1216) из дин. ПЛАНТАГЕНЕТ

- ПОЧЕЦИ КОНСТИТУИСАЊА СТАЛЕСКЕ МОНАРХИЈЕ
- БЕЗ ПРИСТАНКА MAGNUM CONCILIUM-а НЕ МОЖЕ КРУНА УВОДИТИ НОВЕ ПОРЕЗЕ И ДАЖБИНЕ
- НИКО НЕ МОЖЕ БИТИ ЗАТВОРЕН, УХАПШЕН, ЛИШЕН ИМОВИНЕ, ИЗГНАН, НИТИ СТАВЉЕН ВАН ЗАКОНА, **БЕЗ ПРЕСУДЕ** СУДА (ЊЕМУ) ЈЕДНАКИХ (чл. 39)

ХЕНРИ III

ПРВИ ПАРЛАМЕНТ 1265.

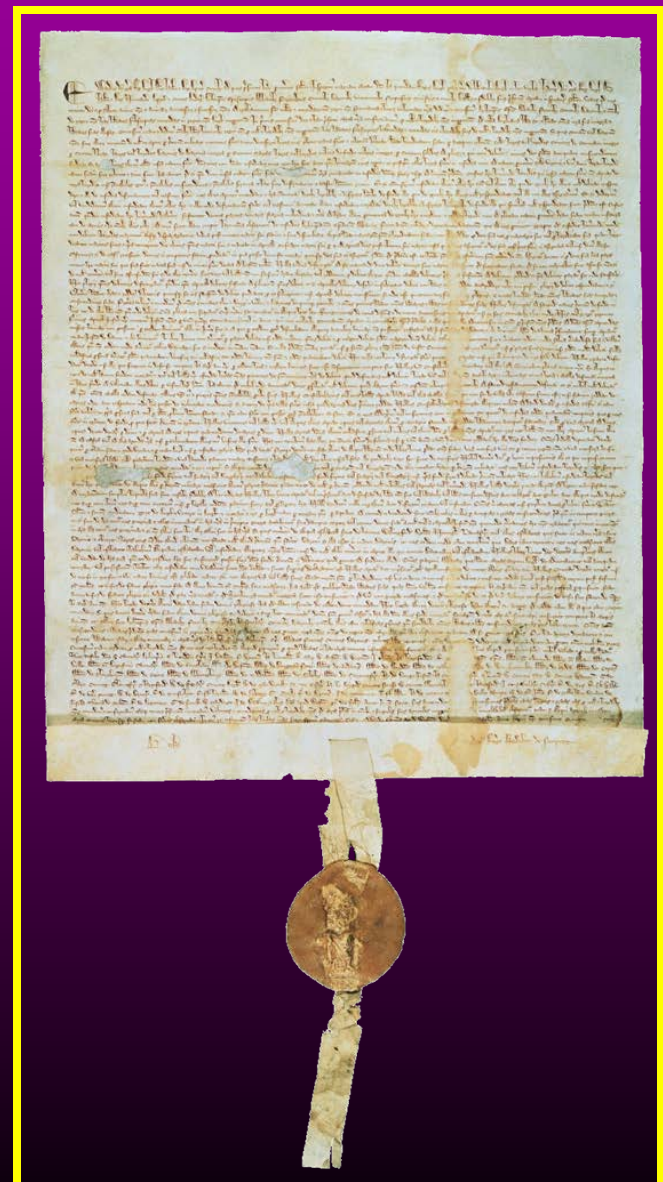
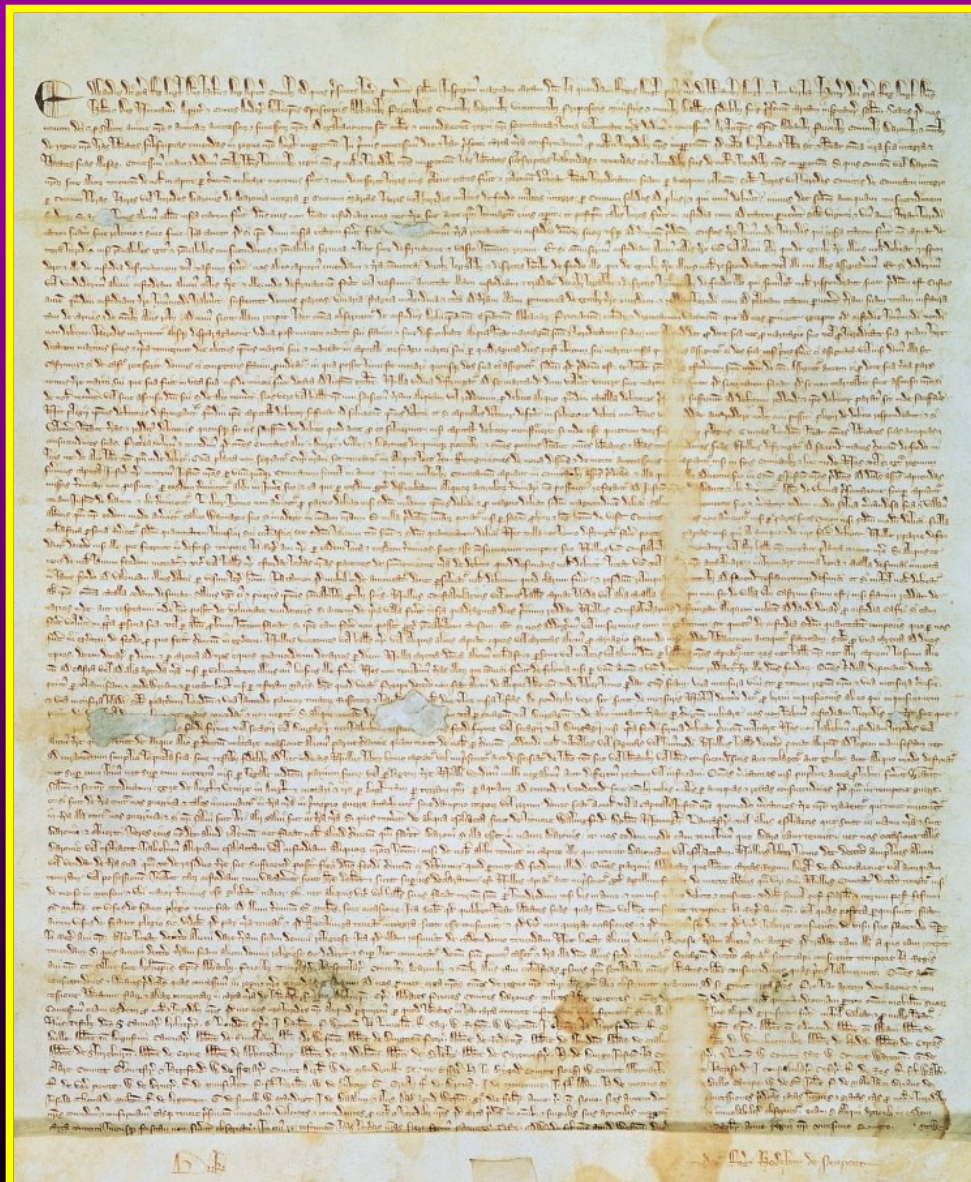
ЕДВАРД I (1272-1307)

УСТАЉУЈЕ СЕ САЗИВАЊЕ ПАРЛАМЕНТА

ЕДВАРД III (1327-1377)

ЗАКОНОДАВСТВО О ПРАВИМА ПАРЛАМЕНТА И ОГРАНИЧЕЊИМА КРУНЕ, 1332. ИЗДВАЈАЈУ СЕ 2 ДОМА ПАРЛАМЕНТА

ВЕЛИКА ПОВЕЉА СЛОБОДА 1215.

1. час: ИЗВОРИ ПРАВА У ЕНГЛЕСКОЈ

PETITION OF RIGHT из 1628. г.

ЧАРЛС I СТЈУАРТ ПРИСИЉЕН ДА ЈЕ ПОТПИШЕ, РАСПУШТА ПАРЛАМЕНТ И ВЛАДА БЕЗ ЊЕГА ДО 1640 г. ПОГУБЉЕН 1649.

- ПОСЛЕ ДВОГОДИШЊЕГ ОДБИЈАЊА КРАЉ ЈЕ ПОТПИСУЈЕ 1628. године
- ПОНАВЉАЊЕ ГАРАНЦИЈА РАНИЈЕ ДАТИХ ПАРЛАМЕНТУ
- КРАЉ ЧАРЛС I ОПТУЖУЈЕ СЕ ЗА:
 - НЕЗАКОНИТЕ ПОСТУПКЕ
 - САМОВОЉНО УБИРАЊЕ ПОРЕЗА
 - НЕСАЗИВАЊЕ ПАЛАМЕНТА
 - ПОКУШАЈ ЗАВОЂЕЊА АПСОЛУТИЗМА

1. час: ИЗВОРИ ПРАВА У ЕНГЛЕСКОЈ

HABEAS CORPUS ACT из 1679. г.

ЧАРЛС II СТУАРТ (1660-1685), СИН ПОГУБЉЕНОГ КРАЉА,
РЕСТАУРАТОР МОНАРХИЈЕ ПОСЛЕ РЕВОЛУЦИЈЕ ОТПОЧЕТЕ 1642.

- **ЗАШТИТА ОД НЕОСНОВАНОГ ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ ЗЛОУПОТРЕБОМ ОВЛАШЋЕЊА ИЗВРШНЕ или СУДСКЕ ВЛАСТИ**
- **АКО ЈЕ НЕКО ПРИТВОРЕН, СУД МОРА ИЗДАТИ НАЛОГ (WRIT) ДА СЕ ОН У РОКУ ОД 3 ДАНА ИЛИ ПРИВЕДЕ СУДУ или ОСЛОБОДИ**
- **САМО СУДИЈА ИМА ПРАВО ДА ПРИТВОРЕНОГ:**
 1. ЗАДРЖИ У ИСТРАЖНОМ ЗАТВОРУ или
 2. ОДМАХ БЕЗУСЛОВНО ОСЛОБОДИ или
 3. УСЛОВНО ОСЛОБОДИ УЗ КАУЦИЈУ, ДО ЗАКАЗАНОГ СУЂЕЊА

1. час: ИЗВОРИ ПРАВА У ЕНГЛЕСКОЈ

BILL of RIGHTS из 1689 г.

ВИЛИЈАМ III ОРАНСКИ и МАРИЈА II СТУАРТ СТАРИЈА КЋИ КРАЉА ЏЕЈМСА II КОГА ЈЕ ПАРЛАМЕНТ ЗБАЦИО С ПРЕСТОЛА 1688. г. У “СЛАВНОЈ” одн. “БЕСКРВНОЈ РЕВОЛУЦИЈИ” И НА ПРЕСТО ДОВЕО ЊУ И ЊЕНОГ МУЖА

- **УСТАВНИ ПАКТ: ВЛАСТ КРУНЕ ПОСТАВЉЕНА У ЈАСНО ОБЕЛЕЖЕНЕ ОКВИРЕ**
- **БЕЗ САГЛАСНОСТИ ПАРЛАМЕНТА, КРУНА НЕ МОЖЕ:**
 - УБИРАТИ ПОРЕЗЕ
 - ОБУСТАВЉАТИ НИТИ ИЗВРШАВАТИ ПРОПИСЕ И ЗАКОНЕ
 - ИЗУЗЕТИ БИЛО КОГА ОД ЗАКОНА, одн. САНКЦИЈЕ
 - ОКУПЉАТИ И ДРЖАТИ СТАЛНУ ВОЈСКУ У ВРЕМЕ МИРА

1. час: ИЗВОРИ ПРАВА У ЕНГЛЕСКОЈ

BILL of RIGHTS из 1689 г.

- **ГАРАНЦИЈА СЛОБОДЕ:**
 - ГОВОРА И ДЕБАТЕ
 - ПАРЛАМЕНТАРНИХ ИЗБОРА
 - ПОДНОШЕЊА ПЕТИЦИЈА КРУНИ
- **ГАРАНЦИЈА НЕЗАВИСНОСТИ СУДСТВА**
- **РАЗГРАНИЧЕЊЕ:**
 - ПАРЛАМЕНТУ БУЏЕТ И ЗАКОНОДАВСТВО
 - КРУНИ УПРАВНА ВЛАСТ (коју врши преко министара)

1. час: ИЗВОРИ ПРАВА У ЕНГЛЕСКОЈ

ACT of SETTLEMENT из 1701. г.

АНА СТУАРТ (1702-1714) МЛАЂА КЋИ СВРГНУТОГ ЏЕЈМСА II
ПОСЛЕДЊИ ВЛАДАР ИЗ ДИНАСТИЈЕ СТУАРТ

НА ПРЕСТО ДОШЛА 1702, ПОСЛЕ СМРТИ СВОГА ЗЕТА ВИЛИЈАМА III ОРАНСКОГ

- ДОВРШЕНО ПОТЧИЊАВАЊЕ КРУНЕ ПАРЛАМЕНТУ
- ПОТВРЂЕНА СВА РАНИЈА ОГРАНИЧЕЊА КРАЉЕВСКЕ ВЛАСТИ
- **НОВИ ИНСТИТУТ ЈЕ КОНТРАСИГНАТУРА:**

ДОВОДИ УСКОРО ДО ТОГА ДА ЗА СВЕ РАДЊЕ КРАЉА ОДГОВАРА НАДЛЕЖНИ МИНИСТАР ... ШТО ЈЕ ПОЧЕТАК КРЕТАЊА КА ПАРЛАМЕНТАРНОЈ ВЛАДИ

СВАКИ АКТ КОЈИ ИЗДАЈЕ КРУНА У ВРШЕЊУ СВОЈЕ ВЛАСТИ, МОРА ПОТПИСАТИ И НАДЛЕЖНИ МИНИСТАР

2. час: ПРАВНЕ ГРАНЕ У ЕНГЛЕСКОЈ

БРАЧНО И ПОРОДИЧНО ПРАВО

- ПУНОЛЕТСТВО: - СИНОВИ СЕЉАКА СА 14 ГОДИНА
- СИНОВИ ФЕУДАЛАЦА СА 21 ГОДИНОМ
- ЗАБРАНА ЛЕГАЛИЗАЦИЈЕ ВАНБРАЧНЕ ДЕЦЕ (МЕРТОНСКИ СТАТУТ 1236.)
- НЕ ПОЗНАЈЕ ИНСТИТУТ УСВОЈЕЊА ДЕЦЕ

А

УДАТА ЖЕНА ИЗ **ВИШЕГ** ФЕУДАЛНОГ СТАЛЕЖА НЕМА (по COMMON LAW)
НИ ПРАВНУ НИ ПОСЛОВНУ СПОСОБНОСТ

- МУЖ ПОСТАЈЕ ВЛАСНИК ЊЕНИХ ПОКРЕТНИХ СТВАРИ
- МУЖ ЈЕ УПРАВНИК ЊЕНИХ НЕПОКРЕТНИХ ДОБАРА
- АКО НЕШТО ОТУЂИ, ТАЈ УГОВОР ВАЖИ САМО ДО СМРТИ ЊЕНОГ СУПРУГА
- АКО УМРЕ БЕЗ ДЕЦЕ, МУЖ ЊЕНУ ИМОВИНУ ВРАЋА ЊЕНОЈ РОДБИНИ
- АКО УМРЕ И ИМА ДЕЦЕ, МУЖ ЈЕ ДОЖИВОТНИ УЖИВАЛАЦ ЊЕНИХ ДОБАРА

Б

УДАТА ЖЕНА ИЗ **НИЖЕГ** ПЛЕМСТВА, ГРАЂАНСТВА или УОПШТЕ ИЗ
КАТЕГОРИЈЕ СЛОБОДНИХ СТАНОВНИКА КРАЉЕВИНЕ:

- САМА УПРАВЉА СВОЈИМ ДОБРИМА
- МОЖЕ ЗАКЉУЧИВАТИ УГОВОРЕ
- МОЖЕ СЕ САМОСТАЛНО БАВИТИ ТРГОВИНОМ

2. час: ПРАВНЕ ГРАНЕ У ЕНГЛЕСКОЈ

НАСЛЕДНО ПРАВО

- ОД 1100. год. ГАРАНТОВАНА ЈЕ НАСЛЕДНОСТ ФЕУДА
- ОД КРАЈА XII в. ВАЖИ НАЧЕЛО ПРИМОГЕНИТУРЕ
- РАСПОЛАГАЊЕ ЗЕМЉОМ ПУТЕМ ТЕСТАМЕНТА ОМОГУЋЕНО ОД 1540. год.
- РАСПОЛАГАЊЕ ПОКРЕТНОМ ИМОВИНОМ ПУТЕМ ТЕСТАМЕНТА:

КАД МЕЂУ НАСЛЕДНИЦИМА
УМРЛОГ ИМА ДЕЦЕ

ЖЕНИ 1/3

ДЕЦИ 1/3

СЛОБОДНО ЗА ТЕСТАМЕНТАЛНО
РАСПОЛАГАЊЕ 1/3

КАД МЕЂУ НАСЛЕДНИЦИМА
УМРЛОГ НЕМА ДЕЦЕ

ЖЕНИ 1/2

СЛОБОДНО ЗА ТЕСТАМЕНТАЛНО
РАСПОЛАГАЊЕ 1/2

2. час: ПРАВНЕ ГРАНЕ У ЕНГЛЕСКОЈ

КРИВИЧНО ПРАВО

COMMON LAW CRIMES

ДЕФИНИСАНИ У ПРАКСИ СУДОВА "ОПШТЕГ ПРАВА"
НЕУПОРЕДИВО МАЛОБРОЈНИЈИ

■ **TRESPASS** "ПРЕСТУП" **CRIME** (дело учињено са намером)
TORT (дело које је само проузроковало штету)

■ **FELONY** "ТЕЖИ ЗЛОЧИН" убиство, разбојништво, силовање, тешка крађа,
подметање пожара ...

■ **MISDEMEANOUR** "МАЊИ ЗЛОЧИН" кажњава се новчаном казном

2. час: ПРАВНЕ ГРАНЕ У ЕНГЛЕСКОЈ

КРИВИЧНО ПРАВО

СТАТУТ из 1352. г.
ОЗАКОНИО ЈЕ:

У ВРЕМЕ ВЛАДАВИНЕ ЕДВАРДА III 1327-1377.

■ HIGH TREASON

"ВЕЛИКА ИЗДАЈА"

- припрема или примена насилне радње против краља, његове породице или високих краљевих чиновника;
- војна побуна;
- фалсификовање новца и печата

■ PETTY TREASON

"МАЛА ИЗДАЈА"

садржај се изградио путем аналогije са HIGH TREASON, као **ПОВРЕДА ОБАВЕЗЕ ВЕРНОСТИ ЈЕДНОГ ЛИЦА ПРЕМА ДРУГОМ:**

- вазала према лорду
- жене према мужу
- деце према родитељима
- слуге према господару
- верника према свештенику

2. час: ПРАВНЕ ГРАНЕ У ЕНГЛЕСКОЈ

КРИВИЧНО ПРАВО

КАЗНЕНИ СИСТЕМ

- НОВЧАНЕ КАЗНЕ
- КОНФИСКАЦИЈА
- СМРТНА КАЗНА ВЕОМА ЗАСТУПЉЕНА
 - РЕДОВНО СЕ ИЗВРШАВА ВЕШАЊЕМ, АЛИ И СУРОВИЈЕ:
 - ✓ ДЕКАПИТАЦИЈОМ
 - ✓ СПАЉИВАЊЕМ
 - ✓ ЧЕРЕЧЕЊЕМ или
 - ✓ РАСТРЗАЊЕМ КОЊИМА
- СВЕШТЕНИК НИЈЕ МОГАО БИТИ ПОГУБЉЕН
ТЗВ. **BENEFIT OF CLERGY**, БИО ВАЖЕЋИ СВЕ ДО 1827. г.
- КО ЈЕ БЕЖАО ОД ХАПШЕЊА ИЛИ ИЗВРШЕЊА КАЗНЕ МОГАО ЈЕ ЗАТРАЖИТИ АЗИЛ У ЦРКВИ, НАЈВИШЕ ДО 7 ДАНА (ДО XVII В.)

3. час: ПРАВНЕ УСТАНОВЕ ЈАВНОГ, ПРИВАТНОГ И ПРОЦЕСНОГ ПРАВА

КРАЉ

ЈЕДИНО ЈЕ **ВИЛИЈАМ I ОСВАЈАЧ** (1066-1087) КРАЉЕВСКУ ВЛАСТ
УЗДИГАО НАСУПРОТ ПРЕТЕНЗИЈА КРУПНИХ ФЕУДАЛАЦА

- **КОНФИСКАЦИЈА ЦЕЛОКУПНЕ ЗЕМЉЕ СТАРОГ АНГЛОСАКСОНСКОГ ПЛЕМСТВА (ТОКОМ ИНВАЗИЈЕ 1066. г.)**
- **ЈЕДИНО КРАЉ СОПСТВЕНИК ЦЕЛОКУПНЕ ЗЕМЉЕ У ЕНГЛЕСКОЈ, СВИ ОСТАЛИ САМО ДРЖАОЦИ**
- **КРУНСКИ ВАЗАЛИТЕТ: КРАЉУ ЗАКЛЕТВУ НА ВЕРНОСТ ПОЛАЖУ И ВАЗАЛИ ЊЕГОВИХ ВАЗАЛА (БАРОНА)**
- **ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ ЗАТЕЧЕНЕ 1066. год. ПОТЧИНИО СВОЈОЈ ВЛАСТИ**
- **СПРОВЕО ДЕТАЉНИ ПОПИС СТАНОВНИШТВА И ИМОВИНЕ (ЗА ПОТРЕБЕ ОПОРЕЗИВАЊА И ВОЈНЕ СЛУЖБЕ) 1086. тзв. "DOMESDAY BOOK"**

3. час: ПРАВНЕ УСТАНОВЕ ЈАВНОГ, ПРИВАТНОГ И ПРОЦЕСНОГ ПРАВА

КРАЉ

ВЕЋ ОД ВИЛИЈАМОВОГ СИНА **ХЕНРИЈА I** (1100-1135)
ПОЛОЖАЈ КРУНЕ ЋЕ СЕ МОДИФИКОВАТИ И ОБЛИКОВАТИ
ПОД ПРИТИСКОМ КРУПНОГ ПЛЕМСТВА

ОД 1265. год. И КРОЗ ДЕЛАТНОСТ ПАРЛАМЕНТА

3. час: ПРАВНЕ УСТАНОВЕ ЈАВНОГ, ПРИВАТНОГ И ПРОЦЕСНОГ ПРАВА

КРАЉ

ДИНАСТИЈЕ

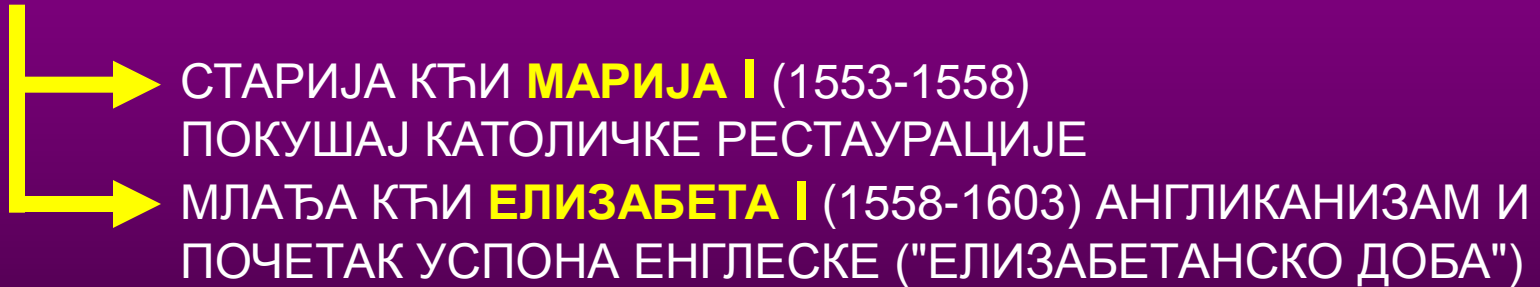

3. час: ПРАВНЕ УСТАНОВЕ ЈАВНОГ, ПРИВАТНОГ И ПРОЦЕСНОГ ПРАВА

КРАЉ

ХЕНРИ VIII ТЈУДОР
(1509-1547)

1534. г.

АНГЛИКАНСКА
РЕФОРМАЦИЈА

- ВЛАДАРИ ДИНАСТИЈЕ **ТЈУДОР** ПОКАЗУЈУ ТЕНДЕНЦИЈЕ КА АПСОЛУТИЗМУ, АЛИ НИСУ ОТВОРЕНО ГАЗИЛИ ПРАВА ПАРЛАМЕНТА
- ПРАВА ПАРЛАМЕНТА ЋЕ ДРАСТИЧНО НАРУШАВАТИ ДВА КРАЉА ИЗ ДИНАСТИЈЕ **СТЈУАРТ**: ЧАРЛС I (ПОГУБЉЕН 1649) и ЏЕЈМС II (ЗБАЧЕН 1688)

3. час: ПРАВНЕ УСТАНОВЕ ЈАВНОГ, ПРИВАТНОГ И ПРОЦЕСНОГ ПРАВА

ЦЕНТРАЛНА ДРЖАВНА ВЛАСТ

MAGNUM CONCILIUM

ИЗ ЊЕГА СЕ ТОКОМ XII В. ИЗДВАЈА

CURIA REGIS

-У XIII В. НАЗИВА СЕ "КРАЉЕВСКИ САВЕТ"

-ОД XVI В. "ТАЈНИ САВЕТ"

БЛАГАЈНИК

ЈУСТИЦИЈАР

КАНЦЕЛАР

"ЗВЕЗДАНА ПАЛАТА"
(STAR CHAMBER)

ЧИНИЛИ СУ ГА СВИ НЕПОСРЕДНИ ВАЗАЛИ КРУНЕ

ИЗ ЊЕ СЕ ТОКОМ
XII В. ИЗДВАЈАЈУ
4 КРАЉ. СУДА

CROWN COURTS:

1. СУД КРАЉЕВСКЕ КЛУПЕ (СТОЛА)
2. СУД ОПШТИХ ПОСЛОВА
3. СУД ДРЖАВНЕ БЛАГАЈНЕ (Познатији као Суд шаховске табле)
4. СУД ВЕЋА ДРЖАВНЕ БЛАГАЈНЕ

Морају заседати увек у Вестминстеру

-КРАЉЕВСКИХ ФИНАНСИЈА (РИЗНИЧАР)

-ЗАМЕНИК КРАЉА У УПРАВНИМ ПОСЛОВИМА КАДА ЈЕ КРАЉ ОДСУТАН ИЗ ЕНГЛЕСКЕ (ГАСИ СЕ СРЕДИНОМ XIII ВЕКА)

-ПРВИ СЛУЖБЕНИК КРУНЕ, РЕДАКТОР СВИХ КРАЉЕВИХ АКТА (ОД СРЕД. XIII ВЕКА ОБАВЉА И ФУНКЦИЈЕ РАНИЈИХ ЈУСТИЦИЈАРА)

-ЗА РАЗМАТРАЊЕ КРИВИЧНИХ И ГРАЂАНСКИХ СТВАРИ (ПЕТИЦИЈА О ПРАВУ 1626/28. ОЗНАЧАВА ЈЕ КАО "ВАНРЕДНИ СУД" ПРОТИВАН М. С. Lib.

3. час: ПРАВНЕ УСТАНОВЕ ЈАВНОГ, ПРИВАТНОГ И ПРОЦЕСНОГ ПРАВА

ЦЕНТРАЛНА ДРЖАВНА ВЛАСТ

ПАРЛАМЕНТ

- БАРОНИ, ЧЛАНОВИ МАГНУМ КОНЦИЛИЈУМА, ПОБУЊЕНИ ПРОТИВ ХЕНРИЈА III ПРВИ ПУТ НАЗВАЛИ СВОЈ СКУП ОВИМ ИМЕНОМ НА САСТАНКУ У ОКСФОРДУ 1258. г.
- **1265.** ПРИМАЈУ У СВОЈЕ РЕДОВЕ ЈОШ ПО 2 ВИТЕЗА ИЗ СВАКЕ ГРОФОВИЈЕ И ПО 2 ПРЕДСТАВНИКА СВАКОГ ГРАДА
- ОД 1332. г. ДВА ДОМА: **HOUSE OF LORDS** и **HOUSE OF COMMONS**
- 1371. ПРИНУДИО ЕДВАРДА III ДА ОПОЗОВЕ БЛАГАЈНИКА И КАНЦЕЛАРА
- 1376. ПРВИ ИМПИЧМЕНТ – ОПТУЖБА ЗА ЗЛОУПОТРЕБЕ

ТОКОМ XIV и XV в.
АПСОЛУТНА ПРЕВЛАСТ
ПАРЛАМЕНТА НАД
КРУНОМ ДО ПОЧЕТКА
ВЛАДАВИНЕ дин.
ТЈУДОР 1485. год.

3. час: ПРАВНЕ УСТАНОВЕ ЈАВНОГ, ПРИВАТНОГ И ПРОЦЕСНОГ ПРАВА

СУДОВИ

- ВИСОК УГЛЕД СУДОВА ЗБОГ СУДСКЕ ПРАКСЕ КАО ИЗВОРА ПРАВА
- У ПРВИМ ВЕКОВИМА ПОСЛЕ 1066. г. НЕЈАСНА ХИЈЕРАРХИЈА
- ПОРЕД 4 КРАЉЕВСКА СУДА ПОСТОЈЕ ЈОШ И:
 - СУД ГРОФОВИЈЕ (COUNTY COURT): ПРЕТЕЖНО ЗА КРИВИЧНА ДЕЛА
 - ВЛАСТЕЛИНСКИ СУД (BARONIAL COURT): ПРЕТЕЖНО ГРАЂАНСКЕ ПАРНИЦЕ
 - ПУТУЈУЋИ КРАЉЕВСКИ СУДОВИ
 - МИРОВНЕ СУДИЈЕ
 - ГРАДСКИ СУДОВИ
 - СУДОВИ АДМИРАЛИТЕТА
 - ЦРКВЕНИ СУДОВИ
- EQUITY LAW СУДОВИ

3. час: ПРАВНЕ УСТАНОВЕ ЈАВНОГ, ПРИВАТНОГ И ПРОЦЕСНОГ ПРАВА

ПОРОТА (JURY)

- ПОЈАВИЛА СЕ ВЕЋ ОД КРАЈА XII века

CIVIL JURY

ПРВОБИТНО ОД 12
ПОШТЕНИХ ЛЈУДИ

НАСТАЈЕ У СКЛОПУ СУДСКЕ РЕФОРМЕ ХЕНРИЈА II (1154-1189) У СПОРОВИМА ПРЕД КРАЉЕВСКИМ СУДОВИМА О СМЕТАЊУ ПОСЕДА ИЛИ О ЈАЧЕМ ПРАВНОМ ОСНОВУ ЗА ДРЖАЊЕ ЗЕМЉЕ.

- ШЕРИФ, ПО НАЛОГУ **КАНЦЕЛАРА**, ПОЗИВА 12 ЛЈУДИ ДА ПРЕД КРАЉЕВСКИМ СУДОМ ДАЈУ ИЗЈАВУ О ТАЧНОМ ЧИЊЕНИЧНОМ СТАЊУ, А НА ОСНОВУ **ВЛАСТИТОГ ПОЗНАВАЊА ЛОКАЛНИХ ПРИЛИКА** (XII в.) ...
... ОД КРАЈА XIII в. ... НА ОСНОВУ **САСЛУШАНИХ ИЗЈАВА СВЕДОКА** КОЈЕ ДОВОДЕ СТРАНКЕ
... У XV в. ПОРОТНИК ИЗРИЧЕ "**ИСТИНУ, ПО СВОМ НАЈБОЉЕМ ЗНАЊУ**"

3. час: ПРАВНЕ УСТАНОВЕ ЈАВНОГ, ПРИВАТНОГ И ПРОЦЕСНОГ ПРАВА

ПОРОТА (JURY)

CRIMINAL JURY

ОД СРЕДИНЕ XII в. ПО НАЛОГУ КРУНЕ:

- САТНИЈА ОДРЕЂУЈЕ 12 ПОШТЕНИХ ЉУДИ
ДА СУДУ ПРИЈАВЉУЈУ ЗЛОЧИНЕ ЗА КОЈЕ САЗНАЈУ
- У СВАКОЈ ГРОФОВИЈИ ШЕРИФИ ИМЕНУЈУ 23 ПОРОТНИКА: АКО
СТЕКНУ УВЕРЕЊЕ ДА ЈЕ ОСУМЊИЧЕНИ КРИВ, ПРЕПУШТАЈУ
СУДИЈИ ДА ОДРЕДИ КАЗНУ

VERDICT : GUILTY или NOT GUILTY

3. час: ПРАВНЕ УСТАНОВЕ ЈАВНОГ, ПРИВАТНОГ И ПРОЦЕСНОГ ПРАВА

ДРЖАЊЕ (ИМОВИНЕ) TENURE**СЛОБОДНА ДРЖАЊА**

- ВИТЕЗОВА
- ЉУДИ У КРАЉЕВОЈ НЕПОСРЕДНОЈ СЛУЖБИ
- ПО ОСНОВУ "БОЖЈЕ СЛУЖБЕ"
- СОКИЏ
- ОДРЕЂЕНОСТ ДУЖНОСТИ КОЈЕ ПРОИЗИЛАЗЕ ИЗ TENURE
- ЗАШТИТА ПРЕД COMMON LAW СУДОВИМА
- ЗАШТИТА ПРЕД КРАЉЕВ. СУДОВИМА

НЕСЛОБОДНА ДРЖАЊА

- ОБАВЕЗЕ СЕ УГОВАРАЈУ СА ДАВАОЦЕМ TENURE
- ШТИТЕ СЕ САМО КАО МЕСНИ ОБИЧАЈИ
- ЗАШТИТА САМО ПРЕД МЕНОРИЈАЛНИМ СУДОМ
- ОД XV В. ШТИТЕ ИХ И EQUITY LAW СУДОВИ
- ДРЖАЊА ВИЛАНА "VILLEIN TENURE"**
- СЛОБОДАН ЗАКУП ПО ОБИЧАЈИМА (CUSTOMARY FREEHOLD)**

3. час: ПРАВНЕ УСТАНОВЕ ЈАВНОГ, ПРИВАТНОГ И ПРОЦЕСНОГ ПРАВА

ДРЖАЊЕ (ИМОВИНЕ) TENURE

ОПШТИ НАЗИВ ЗА ИМОВИНУ, ИМАЊЕ ЈЕ:

ESTATE

ИЛИ

PROPERTY

- FEE SIMPLE – ПРЕНОСИВА ЗЕМЉИШНА ПРАВА, ВРЕМЕНСКИ НЕОГРАНИЧЕНА
- FEE TAIL – НЕ МОЖЕ СЕ ОТУЂИВАТИ, НАСЛЕЂУЈЕ САМО ЈЕДНО ЛИЦЕ (СИН)
- LIFE ESTATE – ДРЖАЊЕ САМО ДО КРАЈА ЖИВОТА ДРЖАОЦА
- ESTATE POUR AUTRE VIE – ДРЖАЊЕ САМО ДОК ЈЕ ЖИВО НЕКО ТРЕЋЕ ЛИЦЕ
- REAL PROPERTY – ОНА ЗЕМЉИШНА ПРАВА КОЈА ШТИТЕ COMMON LAW СУДОВИ
- PERSONAL PROPERTY – СВА ОСТАЛА ПРАВА ПРЕМА ЗЕМЉИ (ИЗВЕДЕНА)
- CHATTELS PERSONAL – СВОЈИНА НА ПОКРЕТНИМ СТВАРИМА

3. час: ПРАВНЕ УСТАНОВЕ ЈАВНОГ, ПРИВАТНОГ И ПРОЦЕСНОГ ПРАВА

ДРЖАЊЕ (ИМОВИНЕ) TENURE**СОКМЕНИ**

У XII в. СЛОБОДНИ СЕЉАЦИ (ОСЛОНАЦ КРАЉ. ВЛАСТИ): ДОЖИВОТНИ ИЛИ НАСЛЕДНИ ИЛИ ВРЕМЕНСКИ ОГРАНИЧЕНИ **ЗАКУПЦИ**, НИСУ ПРАВИ ВЛАСНИЦИ

ВИЛАНИ

НАСЛЕДНО **ВЕЗАНИ ЗА ЗЕМЉУ** И ПРЕМА СВОМ ЛОРДУ ЛИЧНО НЕСЛОБОДНИ, ТОКОМ XV в. ОСЛОБАЂАЈУ СЕ ЛИЧНЕ ЗАВИСНОСТИ И ПРЕВОДЕ У КОПИХОЛДЕРЕ

КОПИХОЛДЕРИ

СЛОБОДНИ ДРЖАОЦИ (УЖИВАОЦИ) ЗЕМЉЕ: ЗЕМЉУ ДРЖЕ НА ОСНОВУ ПРЕПИСА (КОПИЈЕ) ИЗ ПРОТОКОЛА МЕНОРИЈАЛНОГ СУДА

ФРИХОЛДЕРИ

НАЈПРИБЛИЖНИЈИ СТАТУСУ **ПРАВИХ ВЛАСНИКА** ЗЕМЉЕ; СВОЈА ПРАВА МОГУ ШТИТИТИ И ПРЕД КРАЉ. СУДОВИМА; УЧЕСТВУЈУ У ИЗБОРИМА ЗА ПАРЛАМЕНТ

3. час: ПРАВНЕ УСТАНОВЕ ЈАВНОГ, ПРИВАТНОГ И ПРОЦЕСНОГ ПРАВА

ТРАСТ (TRUST)

ОД 1535. ПРАВНИ ИНСТИТУТ; ПРЕ ТОГА – ФАКТИЧКИ

ПРЕДАЈА (ИМОВИНЕ) УЗ НАМЕНУ СА
НАЗНАЧЕНИМ ЦИЉЕМ:

СОПСТВЕНА ИМОВИНА ПРЕНОСИ СЕ ДРУГОМЕ У
СВОЈИНУ УЗ УСЛОВ ДА ЈЕ ПРИБАВИЛАЦ КОРИСТИ:

- ИЛИ У ИНТЕРЕСУ ПРЕНОСИОЦА
- ИЛИ ПО УПУТСТВИМА ПРЕНОСИОЦА

НАСТАО ИЗ ПРАКТИЧНИХ
ПОТРЕБА, ЈЕР COMMON
LAW НЕ ПОЗНАЈЕ И НЕ
ПРИЗНАЈЕ ПРЕДАЈУ
ИМОВИНЕ ДРУГОМЕ УЗ
УСЛОВ

1535. STATUT OF USES: TRUST ЈЕ ПРАВОВАЉАН
УКОЛИКО НИЈЕ УСТАНОВЉЕН

1. НА ШТЕТУ КРУНЕ или
2. НА ШТЕТУ ПОВЕРИЛАЦА ПРЕНОСИОЦА

ЈОШ ОД ДРУГЕ ПОЛОВИНЕ
XIV в. ЗАШТИТУ
УСТАНОВЕ TRUST
ПРУЖАО ЈЕ КАНЦЕЛАРОВ
СУД

3. час: ПРАВНЕ УСТАНОВЕ ЈАВНОГ, ПРИВАТНОГ И ПРОЦЕСНОГ ПРАВА

ТРАСТ (TRUST)

ПОСЛУЖИО ДА СЕ ЗАОБИЛАЖЕЊЕМ COMMON LAW:

- ЈЕДАН ОБЛИК ДРЖАЊА ЗЕМЉЕ ПРЕТВОРИ У ДРУГИ
- ПРЕМОСТЕ ПОЈЕДИНЕ ЗАБРАНЕ ТЕСТАМЕНТ. РАСПОЛАГАЊА
- ЗАШТИТЕ МАЛОЛЕТНИ НАСЛЕДНИЦИ
- УСТАНОВЕ НЕКА ПРАВА У КОРИСТ УДАТЕ ЖЕНЕ, КОРПОРАЦИЈЕ, ХУМАНИТАРНЕ ИЛИ ВЕРСКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ

TRUST

3. час: ПРАВНЕ УСТАНОВЕ ЈАВНОГ, ПРИВАТНОГ И ПРОЦЕСНОГ ПРАВА

ПРЕНОС ЗЕМЉИШНЕ СВОЈИНЕ (COMMON LAW):

1 НЕ САМО ПИСАНИ ДОКУМЕНТ О ПРЕНОСУ "ВЛАСНИШТВА ПРАВА НА ЗЕМЉИ" ВЕЋ (од времена норманске династије) И ФАКТИЧКО СТУПАЊЕ У ДРЖАВИНУ ЗЕМЉЕ И УДАЉЕЊЕ СА ЊЕ ПРЕТХОДНОГ ДРЖАОЦА

2 ДРУГИ НАЧИН ПРЕНОСА: У ФОРМИ СПОРА КОЈИ СЕ ЗАВРШАВАО СПОРАЗУМОМ "СТРАНАКА"